

Tunnikava "Milline on tehisaru keskkonnamõju?"

TUNNI ÕPIEESMÄRK: õpilane mõistab, kuidas tehisaru kasutamine mõjutab keskkonda ning oskab hinnata ja teha teadlikumaid valikuid oma digikäitumises.

KLASS: 10.–11. klass

KÜLALISÕPETAJA: Madis Vasser, Tartu Ülikooli Arvutiteaduse instituudi teadur

SEOS RÕK-iga: rohepädevus, digipädevus

Tunni osad

Häälestus	Video vaatamine	Õpilaste iseseisev töö
Tunni teema taust:	Tehisaru on viimastel aastatel muutunud meie igapäevaelu lahutamatuks osaks. See aitab meil otsida infot, tõlkida tekste, luua pilte ja videoid. Kuid nii nagu iga tehnoloogia, vajab ka tehisaru toimimiseks ressursse. Andmekeskused tarbivad tohutut kogust elektrienergiat, serverite jahutamiseks on vaja väga palju vett ning kiipide ja seadmete tootmine nõuab haruldasi materjale. Kas me oskame tehisaru kasutades üldse ette kujutada, milline on selle keskkonnamõju? Selles tunnis on külas Madis Vasser, kes püüab näitlikustada tehisaru keskkonnamõju: räägime tehisaru toimimiseks vajalikust riistvarast, mudelite treenimisest, nende kasutamisest ja kaudsematest mõjudest.	
Häälestus:	Arutage kogu klassiga kolme küsimuse üle: 1. Milliseid keskkonnasõbralikke valikuid sa teed igapäevaselt? 2. Milles sa ei ole nii keskkonnasõbralik? Miks? 3. Kuidas sinu igapäevane digikasutus (nt telefon, internet, tehisaru) võib keskkonda mõjutada?	
Õpilaste iseseisev töö:	1. Õpilastele on antud kaks viipa, mida tuleb võrrelda ja arutada paarilisega, kumb viip vajab tõenäolisemalt järelküsimusi. Omavahel tuleks arutada ka selle üle, milline on hea viip. 2. Õpilastele on antud väide, (Tehisaru kasutamist peaks keskkonna kaitsmiseks piirama.) mille kohta tuleb tuua kas üks poolt- või vastuargument. Laske argumente ka klassis esitada. 3. Õpilastele on antud 3 viipa, mille puhul tuleb paarilisega hinnata: • Kui energiakulukas sellele vastamine tõenäoliselt on? (madal / keskmine / kõrge) • Kas te kasutaksite tehisaru selleks ülesandeks? • Kuidas saaks viipa sõnastada nii, et see oleks tõhusam (selgem juhised, täpsem eesmärk)? 4. Lisaülesanne. Jälgi enda tegevust 24 tunni jooksul ja märkida üles kõik korrad, kui tehisaru kasutatakse. 24 tunni möödudes hinnata, kui vajalikud kõik need kasutuskorrad olid ja mitmel korral oleks saanud jätta tehisaru kasutamata.	

* Tunnikava on loodud selleks, et pakkuda õpetajatele välja erinevaid variante õpilaste aktiivseks kaasamiseks tunni teemasse. Tunnikava ei pea tingimata kasutama.